

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Ve KAMER

A R R E S T

nr. 246.110 van 19 november 2019

A. 220.623/V-1964

In zake:

BIBAUW Edwin,
woonplaats kiezend te
1640 Sint-Genesius-Rode
Terheydestraat 128

tegen:

het autonoom overheidsbedrijf
BELGOCONTROL,
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Joris DE VOS en Alain DELFOSSE
kantoor houdend te
1050 Brussel
Louizalaan 106

Tussenkommende partijen:

1. **ROM** Jarno,
 2. **CLAES** Nout,
 3. **NIEUWLANDT** Seppe,
 4. **ROSIUS** Sander,
 5. **BASTIAENS** Philippe,
 6. **CLAEYS** Sil,
 7. **SCHITS** Arne,
 8. **VAN LANCKER** Jordan,
 9. **YSEBAERT** Jasper,
 10. **HEYNE** Didier,
 11. **MAERTEN** Simon,
 12. **VANDERMEIREN** Thomas,
 13. **VAN DE POEL** Maarten,
 14. **BRUNS** Jurrien,
 15. **VERDOODT** Koen,
 16. **GENIAR** Jasper,
 17. **PISCAER** Tom,
- bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Barteld SCHUTYSER en Aube WIRTGEN
kantoor houdend te
1050 Brussel
Louizalaan 99

I. Voorwerp van het beroep

Bij een op 1 november 2016 ingediend verzoekschrift vordert Edwin Bibauw de nietigverklaring van:

- “ 1. De beslissing houdende schorsing van de wervingsreserve 2015 van kandidaat-luchtverkeersleiders, die Belgocontrol op een onbekende datum genomen heeft en aan verzoeker meegedeeld heeft op 2 mei 2016;
2. De beslissing tot het in dienst nemen, met ingang van 1 juli 2016, van de heren Jasper Ysebaert, Nout Claes, R. V., Sander Rosius, Seppe Nieuwlandt, Simon Maerten, Arne Schits, Jordan Van Lancker, Sil Claeys, Jarno Rom, D. P., Philippe Bastiaens en Didier Heyne als kandidaat-luchtverkeersleider, die Belgocontrol op een onbekende datum genomen heeft;
3. De beslissing tot het in dienst nemen als kandidaat-luchtverkeersleider van de kandidaten die geslaagd zijn bij de werving 2015 en als eerste 13 gerangschikt zijn, welke beslissing Belgocontrol op een onbekende datum genomen heeft.”

II. Rechtspleging

Bij verzoekschriften ingediend op 3 februari 2017 en 6 maart 2018 vragen Jarno Rom, Nout Claes, Seppe Nieuwlandt, Sander Rosius, Philippe Bastiaens, Sil Claeys, Arne Schits, Jordan Van Lancker, Jasper Ysebaert, Didier Heyne, Simon Maerten, Thomas Vandermeiren, Maarten Van De Poel, Jurrien Bruns, Koen Verdoodt, Jasper Geniar en Tom Piscaer om als tussenkomende partijen te mogen optreden.

Bij beschikkingen van 30 mei 2017 en 4 juni 2018 zijn deze tussenkomsten voorlopig toegestaan.

Het administratief dossier is ingediend.

De memories van antwoord, van wederantwoord en van tussenkomst zijn regelmatig uitgewisseld.

Eerste auditeur Erik Bosquet heeft een verslag opgesteld op grond van artikel 12 van de algemene procedureregeling.

Van het verslag is aan de partijen kennis gegeven.

De partijen hebben een laatste memorie ingediend.

Bij een beschikking van 26 juni 2019 is bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 1 oktober 2019.

Staatsraad Frédéric Gosselin heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Alain Delfosse, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Marie Ruys, die *loco* advocaten Barteld Schutyser en Aube Wirtgen, verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur Erik Bosquet heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen betreffende het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

1. Op een vergadering van 19 november 2014 stelt het directiecomité van de verwerende partij de nadere regels vast voor het volgende vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-verkeersleiders (die in het Engels *Air Traffic Controllers* of *ATCO's* genoemd worden) en keurt het een selectieprocedure goed die een computergestuurd gedeelte en een mondeling gedeelte omvat.

Het computergestuurd gedeelte steunt op een selectiemethode van Eurocontrol die tot doel heeft te peilen naar het denkvermogen dat vereist is om de opleiding tot luchtverkeersleider te mogen volgen. Die methode wordt FEAST (*First European Air Traffic Controller Selection Test*) genoemd en bestaat uit twee afzonderlijke tests (FEAST 1 en FEAST 2).

Het mondelinge gedeelte omvat een test Engels, een onderhoud ter evaluatie van de competenties ("*Competency-based interview*") en een evaluatie in groep ("*Group assessment*").

2. In het Belgisch Staatsblad van 9 januari 2015 kondigt de verwerende partij aan dat ze een "vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-verkeersleiders (mannelijke/vrouwelijk, rang 20) met het Nederlands en Frans als voertaal [organiseert] ten behoeve van de afdeling ATS (*Air Traffic Services*) van het directoraat-generaal operaties".

Van de opgegeven deelnemingsvoorwaarden heeft geen enkele betrekking op de (minimum- of maximum-)leeftijd van de kandidaten.

Er wordt bepaald dat de inschrijvingen afgesloten worden op 6 februari 2015.

3. Verzoeker heeft zich voor het vergelijkend wervingsexamen ingeschreven en zet in zijn verzoekschrift uiteen dat, terwijl "niet minder dan 3700 kandidaten" ingeschreven waren, hij geslaagd is voor alle onderdelen van dat

vergelijkend examen en opgenomen is op de lijst van de kandidaten die voor dat examen geslaagd zijn.

In haar memorie van antwoord zet de verwerende partij uiteen dat “verzoeker na afloop van de examenonderdelen gerangschikt is als 50e op de 53 geslaagde kandidaten (stuk 2)”. Stuk 2 waarnaar de verwerende partij aldus verwijst, bevat een tabel met als opschrift “Rangschikking op de reservelijst” – die noch gedagtekend, noch ondertekend is en waarover de verwerende partij in het kader van de onderzoeksdaten gesteld door de auditeur-rapporteur gezegd heeft dat ze niet wist op welke datum die tabel precies opgemaakt was – waarin “rangen” opgenomen zijn die van 15 tot 53 genummerd zijn.

Volgens die tabel is verzoeker als vijftigste gerangschikt en wordt hij voorafgegaan door onder meer Jordan Van Lancker, Didier Heyne, Jarno Rom, Jasper Ysebaert, Seppe Nieuwlandt, Arne Schits, Nout Claes, Philippe Bastiaens, Sander Rosius, D. P., Simon Maerten, R. V. en Sil Claeys, die respectievelijk als zestiende, achttiende, twintigste, eenentwintigste, tweeëntwintigste, vijfentwintigste, achtentwintigste, vierendertigste, vijfendertigste, zevenendertigste, achtendertigste, drieënveertigste en achtenveertigste gerangschikt zijn.

Nog volgens datzelfde stuk zouden al die personen – op een niet nader bepaalde datum – minder dan vijfentwintig jaar zijn, met uitzondering van Arne Schits, Philippe Bastiaens en Sil Claeys, die 25 jaar zijn, en van verzoeker, die meer dan 25 jaar is.

4. Op 8 juli 2015 komt de selectiecommissie samen en stelt ze de lijst vast van de kandidaten die geslaagd zijn voor het vergelijkend examen. Diezelfde dag keurt het directiecomité van de verwerende partij de rangschikking van de kandidaten die geslaagd zijn voor het vergelijkend examen goed.

De notulen van die vergaderingen en de lijsten van de geslaagde kandidaten waarvan ze vergezeld gaan, maken deel uit van de stukken die gevoegd zijn bij de brief die de verwerende partij op 30 november 2018 aan de auditeur-rapporteur gericht heeft in antwoord op zijn onderzoeksmaatregel. De verwerende partij verzoekt in diezelfde brief om de vertrouwelijke behandeling van die stukken, waarbij ze er evenwel op wijst dat, op de lijst die op 8 juli 2015 vastgesteld is, verzoeker “als vijfendertigste gerangschikt is op zesendertig geslaagde kandidaten”. Als reden voor dat verzoek om vertrouwelijke behandeling wordt het feit aangevoerd dat die stukken “de persoonsgegevens [bevatten] van elk van de kandidaten, die niet allemaal partij bij de zaak zijn” en dat “de bescherming van die persoonsgegevens een voldoende reden is om die stukken niet ter kennis van de overige partijen te brengen en ze als vertrouwelijk te beschouwen”.

5. Op 14 juli 2015 richt E. B., *Talent Manager* van Belgocontrol, de volgende brief aan verzoeker:

“ Ik heb het genoeg u bij dezen mee te delen dat u geslaagd bent voor de onderdelen van het vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-verkeersleider.

Onder de kandidaten die geslaagd zijn voor voormeld vergelijkend wervingsexamen bent u evenwel gerangschikt na de geslaagde kandidaten die hun opleiding in september 2015 kunnen aanvatten.

U bent bijgevolg opgenomen in de wervingsreserve die gedurende 2 jaar geldig is met ingang van 4 augustus 2015. U kunt in aanmerking komen voor iedere opleiding die georganiseerd wordt met een begindatum die binnen die periode van twee jaar valt. In voorkomend geval zult u tijdig een brief ontvangen ter bevestiging van de begindatum van de eerstvolgende opleiding. (...)”

6. Bij dertien beslissingen d.d. 1 december 2015 werft de verwerende partij de volgende personen met ingang van 21 september 2015 aan als aspirant-verkeersleider bij Belgocontrol: T. P. (N), R. D. H. (N), M. V. D. P. (N), K. D. L. (N), K. C. (N), J.-F. P. (F), T. V. (N), Jurrien Bruns (N), G. H. (N), J. G. (N), F. B. (F), G. J. (F) en K. V. (N).

Volgens het voormelde stuk 2 van het administratief dossier, zouden die personen respectievelijk als eerste en als derde tot veertiende gerangschikt zijn onder de kandidaten die geslaagd zijn voor het vergelijkend wervingsexamen van 2015 en zou de als tweede gerangschikte geslaagde kandidaat niet gewenst hebben om in 2015 aan de opleiding deel te nemen. Nog volgens datzelfde stuk zouden al die personen – op een niet nader bepaalde datum – meer dan vijfentwintig jaar zijn, met uitzondering van R. D. H. en T. V., die 25 jaar zouden zijn, en van Jurrien Bruns, die minder dan 25 jaar zou zijn.

Die dertien beslissingen vormen het derde onderdeel van het voorwerp van het verzoekschrift.

7. Op 15 maart 2016 neemt het paritair comité van de verwerende partij de volgende beslissing:

“ (...)

De vergadering is van oordeel dat het instellen van een maximum leeftijd van 25 jaar bij het aanwerven van aspirant-verkeersleiders een essentiële beroepsvereiste is op basis van volgende overwegingen, te weten (1) de jonge leeftijd van de kandidaat garandeert in ruime mate het succesvol doorlopen van de opleiding en het opbouwen van voldoende jaren ervaring; een ervaring die op latere leeftijd noodzakelijk is om het verminderen van bepaalde capaciteiten te compenseren; (2) de jonge leeftijd van de kandidaat garandeert een voldoende lange operationele loopbaan teneinde afdoende pensioenrechten te kunnen opbouwen.

De elementen voornoemd – samen of op zichzelf – maken de leeftijdsvereiste van maximaal 25 jaar legitiem en evenredig ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen.

De vergadering beslist om met onmiddellijke ingang te voorzien in een maximum leeftijd van 25 jaar op datum van het afsluiten van de kandidaturen bij het aanwerven van aspirant-verkeersleiders.

Deze beslissing wordt ter bevestiging voorgelegd aan de raad van bestuur.”

8. Het stuk van het administratief dossier dat als “uittreksel van de notulen van de raad van bestuur van 22 maart 2016” geïnventariseerd is, vermeldt onder de titel “leeftijdslimiet aspirant-verkeersleiders” het volgende:

“ Na bespreking op de raad van bestuur van 16 februari 2016, werd in het paritair comité van 15 maart 2016 een unaniem akkoord bereikt tussen alle aanwezigen om [m]et onmiddellijk[e] ingang te voorzien in een maximum leeftijd van 25 jaar op datum van het afsluiten van de kandidaturen bij het aanwerven van aspirant-luchtverkeersleiders. Deze beslissing wordt vandaag ter bevestiging voorgelegd aan de raad van bestuur.

De raad neemt kennis van de beslissing bij unanimité van het paritair comité dd 15 maart 2016 om met onmiddellijk[e] ingang te voorzien in een maximum leeftijd van 25 jaar op datum van het afsluiten van de kandidaturen bij het aanwerven van aspirant-luchtverkeersleiders. De raad bevestigt voorgaande beslissing, dewelke niet in de weg staat dat de Minister kortelings in een wetgevend initiatief zal voorzien.”

9. Uit het uittreksel van de notulen van de vergadering van het directiecomité van de verwerende partij d.d. 23 maart 2016 blijkt dat ze op korte termijn vijftien aspirant-verkeersleiders moet aanwerven, namelijk tegen oktober/november 2016, dat het organiseren van een nieuwe aanwervingsprocedure niet toelaat deze timing te respecteren, dat de wervingsreserve 2015 die in het Belgisch Staatsblad van 9 januari 2015 bekendgemaakt is inmiddels uitgeput is, en dat door de raad van bestuur en het paritair comité intussen beslist is om een maximale leeftijd van 25 jaar te voorzien bij aanwerving van aspirant-verkeersleiders.

Volgens datzelfde stuk leert een evaluatie van de selectieprocedure in het kader van de werving 2015 dat het psychologische luik van de selectieprocedure, te weten het CBI (*Critical Behaviour Interview*) en de *Group Assessment*, alhoewel professioneel uitgevoerd, niet afdoende kon beantwoorden aan de wensen en teveel kandidaten uitsloot. In het stuk staat dat “dit onderdeel van de selectie voor de toekomst vervangen wordt door een interview met een DGO-panel, dit is zoals in het verleden” en dat “het directiecomité verder mee in overweging neemt dat een gunstig resultaat op de selectieonderdelen gekend FEAST I, FEAST II en ELPAC gedurende twee jaar geldig blijft. De kandidaten die in het kader van de Werving 2015 slaagden in de onderdelen voornoemd, zijn voorwerp van een lijst waarop zij volgens hun resultaat werden gerangschikt.”

Het directiecomité beslist daarop om – met het oog op indiensttreding in de periode oktober/november 2016 – de kandidaten van de Werving 2015 die geslaagd waren voor de onderdelen genaamd FEAST I, FEAST II en ELPAC en die op 6 februari 2015 niet de leeftijd van 25 jaar hadden bereikt, volgens hun rangschikking op de lijst uit te nodigen om de selectie te hernemen of voort te zetten middels een deelname aan het interview door het DGO-panel, en dat tot het vereiste aantal van vijftien geslaagde kandidaten is bereikt. Volgens dezelfde beslissing zullen de betreffende geslaagde kandidaten vervolgens in aanmerking komen voor indiensttreding nadat ze het medisch attest klasse 3 en een gunstig veiligheidsadvies hebben bekomen.

10. Verzoeker zet uiteen dat hij in de loop van april 2016 via kennissen die bij Belgocontrol werken, vernomen heeft dat de verwerende partij “van plan was de reserve uit te putten die ze voordien had aangelegd”, en dat, aangezien met hem geen contact opgenomen was met het oog op een aanwerving, hij de verwerende partij op 28 april 2016 de volgende mail gezonden heeft:

“ (...)

Ik wend mij nogmaals tot u in verband met de wervingsreserve 2015 waarvan ik deel uitmaak. Ik heb vernomen dat Belgocontrol in de maand augustus 2016 8 nieuwe aspirant-verkeersleiders zou aanwerven. Wat houdt dat in wat mijn kandidatuur betreft? Kunt u mij zeggen op welke plaats van de wervingsreserve ik mij bevind? Ik ben nog steeds erg gemotiveerd om de opleiding te volgen en het beroep van verkeersleider uit te oefenen.”

11. De verwerende partij antwoordt met een e-mail van 2 mei 2016 in de volgende bewoordingen:

“ (...)

Ten gevolge van de beslissing van de raad van bestuur van Belgocontrol en de aankondiging door de toezichthoudende minister dat voor de toegang tot het beroep van luchtverkeersleider nieuwe voorwaarden zullen worden bepaald bij koninklijk besluit, zijn de samenstelling en de volgorde van de wervingsreserve geschorst.

Met hartelijke groeten”.

Verzoeker leidt uit die mail af dat er een “beslissing houdende schorsing van de wervingsreserve 2015 van kandidaat-luchtverkeersleiders” bestaat “die Belgocontrol op een onbekende datum genomen heeft”. Die beslissing vormt de eerste bestreden handeling.

Op de vraag van de auditeur-rapporteur wanneer en door wie die beslissing tot schorsing van de samenstelling en de volgorde van de wervingsreserve genomen is, deelt de verwerende partij in haar voormelde brief van 30 november 2018 het volgende mee:

“ De term ‘beslissing tot schorsing’ is wellicht niet geschikt. Als zodanig is immers geen enkele beslissing tot schorsing genomen. Het feit dat tijdelijk niet meer uit de wervingsreserve geput wordt, is een gevolg dat voortvloeit, enerzijds, uit de beslissing op 22 maart 2016 genomen door de raad van bestuur (stuk 5a) en, anderzijds, uit de beslissing op 23 maart 2016 genomen door het directiecomité. Het gaat om een feitelijk gevolg van die beslissingen.”

12. Een niet-gedateerde “lijst van de 35 kandidaten en de resultaten van FEAST I, FEAST II en ELPAC” vermeldt volgens de voornoemde brief van de verwerende partij van 30 november 2018 de vijfendertig kandidaten die wel voor de onderdelen FEAST I, FEAST II en ELPAC maar niet voor het *critical behaviour interview* en voor het *group assessment* geslaagd waren. De lijst maakt deel uit van de stukken waarvoor de verwerende partij om de vertrouwelijke behandeling heeft verzocht daar ze “de persoonsgegevens [bevat] van elk van de kandidaten, die niet allemaal partij bij de zaak zijn” en daar “de bescherming van die persoonsgegevens een voldoende reden is om die stukken niet ter kennis van de overige partijen te brengen en ze als vertrouwelijk te beschouwen”.

13. Op 6 en 7 juni 2016 worden die vijfendertig kandidaten geïnterviewd door het DGO-PANEL; op basis van dat interview krijgt elke kandidaat een “waarderingcijfer” dat volgens de voornoemde brief van de verwerende partij van 30 november 2018 in een tabel is opgenomen; in die brief staat voorts dat “de kandidaten die voor dit examenonderdeel geslaagd zijn, zijn opgenomen in de oorspronkelijke rangschikking van de geslaagde kandidaten met toepassing van dezelfde criteria als die welke gehanteerd zijn om de rangschikking van de geslaagde kandidaten op te maken (met andere woorden rekening houdend met de resultaten voor FEAST I en, in geval van gelijke cijfers, met die voor FEAST II, en vervolgens met die voor ELPAC)” en dat “die wijziging voortvloeit uit de uitvoering van de beslissing die het directiecomité op 23 maart 2016 genomen heeft”.

De verwerende partij verzoekt, om dezelfde redenen als die welke al eerder zijn vermeld, om de vertrouwelijke behandeling van dat stuk 11. Ze stelt dat “van die vijfendertig kandidaten (van wie een het examenonderdeel niet afgelegd heeft), zeventien voor dit examenonderdeel geslaagd zijn en zijn opgenomen in de [reeds eerder genoemde] tabel met als opschrift ‘Rangschikking op de reservelijst’” en dat “hun naam (...) met blauw [gemarkeerd is]”.

14. Tijdens zijn vergaderingen van 8 en 22 juni 2016 neemt het directiecomité kennis van de resultaten voor dat nieuwe examenonderdeel en spreekt het zich uit voor de toekomstige indienstneming van de nieuwe geslaagde kandidaten. De reeds aangehaalde brief van de verwerende partij van 30 november 2018 vermeldt daarover het volgende:

“ De selectiecommissie is niet opnieuw samengekomen. Een overzicht van de resultaten voor het nieuwe examenonderdeel is aan het directiecomité bezorgd

tijdens zijn vergadering van 8 juni 2016 (stuk 13a). De notulen van die vergadering moeten gelezen worden in samenhang met de tabel (stuk 11).

Daarna heeft het directiecomité bij beslissing van 22 juni 2016 (stuk 13b) de lijst vastgesteld van de elf geslaagde kandidaten die toen aan hun opleiding begonnen zijn in juli 2016. Die lijst vormt een impliciete beslissing tot vaststelling van de rangschikking.”

15. Bij dertien beslissingen d.d. 4 juli 2016 werft de verwerende partij de volgende personen met ingang van 1 juli 2016 aan als aspirant-verkeersleider bij Belgocontrol: Jasper Ysebaert, Nout Claes, R. V., Sander Rosius, Seppe Nieuwlandt, Simon Maerten, Arne Schits, Jordan Van Lancker, Sil Claeys, Jarno Rom, D. P., Philippe Bastiaens en Didier Heyne.

Die beslissingen worden bedoeld in het tweede onderdeel van het voorwerp van het verzoekschrift.

16. Het Belgisch Staatsblad van 3 augustus 2016 kondigt de organisatie aan van een “vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-luchtverkeersleiders (mannelijk/vrouwelijk, rang 20) met het Nederlands en Frans als voertaal, ten behoeve van de afdeling ATS (*Air Traffic Services*) van het directoraat-generaal operaties”.

Eigenlijk worden in dat bericht twee vergelijkende examens aangekondigd.

Het eerste wordt georganiseerd met het oog op de aanwerving van een niet nader genoemd aantal aspirant-luchtverkeersleiders die hun opleiding in november 2016 moeten aanvangen. Bepaald wordt dat 9 september 2016 de uiterste inschrijvingsdatum is. Er wordt eveneens bepaald dat “de laureaten die niet onmiddellijk worden opgeroepen om deel te nemen aan de opleiding in november 2016, worden geklasseerd in een rekruteringsreserve geldig gedurende 2 jaar met de mogelijkheid tot verlenging met 1 jaar, te tellen vanaf de datum van opstelling van het proces-verbaal van afsluiting van het geheel der proeven.”

Het tweede vergelijkend examen wordt georganiseerd met het oog op de samenstelling van “een rekruteringsreserve geldig gedurende 2 jaar met de mogelijkheid tot verlenging met 1 jaar, te tellen vanaf de datum van opstelling van het proces-verbaal van afsluiting van het geheel der proeven”. De uiterste inschrijvingsdatum is 16 december 2016.

Er wordt onder meer bepaald dat de kandidaten zich slechts voor één van beide examens kunnen inschrijven.

In de vermelde deelnemingsvoorwaarden staat onder meer dat de kandidaat “op de uiterste inschrijvingsdatum van het respectieve examen (hetzij 09/09/2016, hetzij 16/12/2016) minstens 18 jaar en maximum 25 jaar oud [is]”.

17. Op 5 augustus 2016 wendt verzoeker zich in de volgende bewoordingen tot de verwerende partij:

“ (...)

Aangezien ik erg gemotiveerd ben om het beroep van luchtverkeersleider uit te oefenen, ben ik zo vrij u te mailen om blijk te geven van mijn bezorgdheid in verband met de aanvang van mijn opleiding bij uw bedrijf.

Uit uw e-mail van 2 mei 2016, waarvoor ik u dank, had ik immers begrepen dat de reserve voor aspirant-luchtverkeersleiders waarvan ik deel uitmaak, was geschorst.

Hoewel ik me afvroeg wat de redenen voor die schorsing waren, had ik onlangs vernomen dat bij Belgocontrol een nieuwe opleiding voor luchtverkeersleiders van start was gegaan en had ik daaruit dus afgeleid dat die schorsing niet langer van toepassing was.

Ik dacht dus dat ik gewoon nog even moest wachten op een uitnodiging voor de volgende opleiding.

Jammer genoeg heb ik gisteren vastgesteld dat Belgocontrol een nieuwe wervingscampagne heeft opgestart. Dat doet me het ergste vrezen, namelijk dat de wervingsreserve zou zijn uitgeput en ik daarbij eenvoudigweg over het hoofd gezien ben.

Kunt u me zo snel mogelijk bevestigen of er in de toekomst een opleiding wordt georganiseerd waarvoor ik zal worden uitgenodigd? (...)”

18. Op 5 oktober 2016 zendt verzoeker haar de volgende ingebrekestelling:

“ (...)

Aangezien het beroep van luchtverkeersleider mij uitermate interesseert, was ik zeer gemotiveerd toen ik in 2015 met succes de verschillende onderdelen van het vergelijkend examen voor die functie heb afgelegd. Ik behoorde tot de kandidaten die voor dat examen waren geslaagd, maar maakte geen deel uit van diegenen die onmiddellijk aan de opleiding mochten beginnen. Ik heb toen van uw bedrijf een brief ontvangen waarin mij werd meegedeeld dat ik was opgenomen in een wervingsreserve die twee jaar geldig was.

In die brief, die hierbij als bijlage is gevoegd en die op 14 juli 2015 door uw ‘Talent Manager’, mevrouw E.B., is geschreven, stond overduidelijk vermeld dat ik zou worden uitgenodigd om deel te nemen aan eender welke opleiding die zou aanvangen binnen de periode van twee jaar die ingegaan is op 4 augustus 2015.

Tot mijn grote verbazing heb ik eind april 2016 vastgesteld dat uw bedrijf voorbereidingen trof om in augustus 2016 8 nieuwe kandidaat-luchtverkeersleiders aan te werven en dat ik daar niet toe behoorde.

Uiteraard heb ik mevrouw B. toen vragen gesteld over mijn situatie en over de intenties van uw bedrijf. Daarop heeft ze mij op 2 mei 2016 (e-mail als bijlage) meegedeeld dat de samenstelling en de volgorde van de wervingsreserve waren geschorst als gevolg van een beslissing van de raad van bestuur en de aankondiging van de toezichthoudende minister dat bij koninklijk besluit nieuwe voorwaarden voor de toegang tot het beroep van luchtverkeersleider bepaald zouden worden.

Ik heb toen moeten vaststellen dat uw bedrijf, ondanks een voorgewende schorsing van de wervingsreserve waarin ik ben opgenomen, niettemin heeft besloten om een aantal personen uit die reserve aan te werven. Het is dan ook duidelijk dat, enerzijds, die reserve helemaal niet geschorst is en dat, anderzijds, uw bedrijf het zich veroorloofd heeft om naar eigen goeddunken een keuze te maken uit de kandidaten van die reserve.

Ik heb uw bedrijf toen het voordeel van de twijfel willen gunnen, maar al mijn hoop op een opleiding tot luchtverkeersleider is vervlogen toen de werving voor 2016 is bekendgemaakt.

Hoewel ik mevrouw B. daarover op 5 augustus 2016 nogmaals heb geïnterpelleerd (e-mail als bijlage), moet ik helaas vaststellen dat zij daarop niet heeft gereageerd.

De maximumleeftijd van 25 jaar die bij die nieuwe rekrutering voor het eerst is ingevoerd, blijkt door uw bedrijf dus ook te zijn toegepast op de vorige wervingsreserve waarin ik ben opgenomen, met als gevolg dat ik daarvan dus ben uitgesloten net als van deelname aan enige opleiding tot luchtverkeersleider.

Terwijl met een dergelijk leeftijdsgebonden criterium op zijn minst omzichtig moet worden omgesprongen, is het volkomen onwettig dat criterium niet toe te passen op de personen die geslaagd zijn voor een selectie en het vervolgens uitsluitend toe te passen op de geslaagde kandidaten die in de reserve van diezelfde selectie opgenomen zijn.

Gezien de houding die uw bedrijf aanneemt, heb ik geen andere keuze dan u aan te manen om mij binnen 15 dagen na de ontvangst van dit schrijven, schriftelijk uit te nodigen om deel te nemen aan de volgende opleiding die door uw bedrijf georganiseerd wordt en waarin wordt gepreciseerd op welke datum die opleiding aanvangt.

Verstrekt deze termijn zonder dat ik die brief ontvang, dan kan ik u nu reeds meedelen dat ik van plan ben een beroep tot nietigverklaring van uw beslissing in te stellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

In de hoop dat ik mij niet hoeft te wenden tot het hoogste administratief rechtscollege om mijn toekomstige werkgever tot rede te brengen, blijf ik uiteraard tot uw beschikking. Met de meeste hoogachting.”

19. In zijn verzoekschrift stelt hij dat de verwerende partij zijn ingebrekestellingsbrief nog steeds niet beantwoord had op het ogenblik waarop hij zijn beroep heeft ingesteld.

20. De verwerende partij antwoordt op de voornoemde ingebrekestelling met een brief van 9 november 2016:

“ (...)

In antwoord op uw schrijven kunnen wij u meedelen dat de voorwaarden voor de werving van aspirant-luchtverkeersleiders sedert uw deelname aan de selectietests van 2015 zijn gewijzigd. Zo heeft het paritair comité van Belgocontrol in maart 2016 beslist, een beslissing die de raad van bestuur vervolgens heeft bekrachtigd, dat een maximumleeftijd van 25 jaar voortaan een essentiële beroepsvereiste is bij het aanwerven van aspirant-luchtverkeersleiders. De specifieke beroepsactiviteit van een luchtverkeersleider is van dien aard dat ze het instellen van die maximumleeftijd rechtvaardigt. Een luchtverkeersleider moet te allen tijde beschikken over de ruimtelijk-cognitieve capaciteiten die nodig zijn om zijn taak veilig uit te voeren. Verschillende studies alsook de ervaring leren ons dat die cognitieve capaciteiten reeds op jonge leeftijd achteruitgaan.

Aangezien die beslissing onmiddellijk voor alle toekomstige wervingen in werking is getreden, komt u jammer genoeg niet langer in aanmerking voor de werving van aspirant-luchtverkeersleiders.

Wij begrijpen uw teleurstelling maar wensen erop te wijzen dat het waarborgen van de luchtverkeersveiligheid in het Belgische luchtruim de belangrijkste legitieme doelstelling van Belgocontrol is en dat de genomen beslissing rechtstreeks verband houdt met de plicht van Belgocontrol om erop toe te zien dat elke luchtverkeersleider persoonlijk beschikt over de voormelde cognitieve vaardigheden teneinde bij te dragen aan het verwezenlijken en waarborgen van die veiligheidsdoelstelling.

Wij hopen u met deze brief voldoende informatie te hebben verstrekt.”

IV. Tussenkomen

Gevolg gevend aan het verzoek in het verslag van de auditeur-rapporteur heeft de verwerende partij bij haar laatste memorie vijftien beslissingen gevoegd houdende benoeming “tot de graad van stagedoend eerstaanwezend verkeersleider ‘ADR’”, die dateren van 9 januari 2019. Uit de uitleg gegeven in die laatste memorie, blijkt dat van de zeventien oorspronkelijke tussenkomenende partijen, waarvan er elf beoogd worden in het tweede onderdeel van het voorwerp van het verzoek:

- Didier Heyne niet meer werkt als luchtverkeersleider maar als contractuele medewerker op de meteodienst;
- Jurrien Bruns het bedrijf verlaten heeft;
- de andere vijftien tussenkomenende partijen “alle benoemd zijn tot de graad van stagedoend eerstaanwezend verkeersleider ‘ADR’ bij vijftien afzonderlijke individuele beslissingen, genomen door de verwerende partij op 9 januari 2019” (laatste memorie, blz. 12).

Er is grond om de verzoeken tot tussenkomst ingediend door Jarno Rom, Nout Claes, Seppe Nieuwlandt, Sander Rosius, Philippe Bastiaens, Sil Claeys, Arne Schits, Jordan Van Lancker, Jasper Ysebaert, Koen Verdoodt, Simon Maerten, Thomas Vandermeiren, Tom Piscaer, Jasper Geniar en Maarten Van De Poel, die voorlopig ingewilligd zijn, definitief in te willigen.

De verzoeken ingediend door Didier Heyne en Jurrien Bruns worden afgewezen aangezien die partijen geen luchtverkeersleider meer zijn en er dus geen belang meer bij hebben om als tussenkomende partij op te treden in deze zaak.

V. Ontvankelijkheid

Luidens artikel 19, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, kan een beroep tot nietigverklaring in de zin van artikel 14, § 1, van die wetten, voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of van een belang. Het vereiste van een belang bij het beroep strookt met de goede rechtsbedeling en de rechtszekerheid (EHRM 17 juli 2018, *Vermeulen v. België*, verz. nr. 5475/06, § 47; 11 juli 2017, *Dakir v. België*, verz. nr. 4619/12, § 76 en § 77; 24 februari 2009, *vzw L'Erablière v. België*, verz. nr. 49230/07, § 37). Het staat aan de nationale rechtscolleges om de interne procedureregels te interpreteren en de partijen “moeten er normaal gesproken van uitgaan dat die regels toegepast worden” (zie onder andere: EHRM 17 juli 2018, *Vermeulen v. België*, verz. nr. 5475/06, § 44 en § 53; 2 juni 2016, *Papaioannou v. Griekenland*, verz. nr. 18880/15, § 39; 15 september 2016, *Trevisanato v. Italië*, verz. 32610/07, § 32), inzonderheid wanneer de ontvankelijkheid van een beroep afhangt van uitvoerige rechtspraak (EHRM 15 september 2016, *Trevisanato v. Italië*, verz. nr. 32610/07, § 43), overvloedige rechtspraak (EHRM 2 juni 2016, *Papaioannou v. Griekenland*, verz. nr. 18880/15, § 46) en vaste rechtspraak (EHRM (Grote Kamer) 5 april 2018, *Zubac v. Kroatië*, verz. nr. 40160/12, § 88).

Naar vaste rechtspraak van de Raad van State beschikt een verzoekende partij over dit rechtens vereiste belang indien twee voorwaarden vervuld zijn: enerzijds dient zij door de bestreden administratieve rechtshandeling een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel te lijden en anderzijds moet de eventuele nietigverklaring van die rechtshandeling haar een direct en persoonlijk voordeel verschaffen, hoe miniem ook (RvS (A.V.), 15 januari 2019, nr. 243.406, § 9).

De ontvankelijkheid van een beroep tot nietigverklaring raakt de openbare orde en moet dan ook van ambtswege nagegaan worden.

In casu blijkt uit de uiteenzetting van de feiten dat hoewel de verwerende partij op 14 juli 2015 uitdrukkelijk aan de verzoeker heeft bevestigd dat hij opgenomen was “in de wervingsreserve die gedurende 2 jaar geldig is met ingang van 4 augustus 2015” en dat hij in aanmerking kon komen “voor iedere opleiding die georganiseerd wordt met een begindatum die binnen die periode van twee jaar valt”, zij hem op 2 mei 2016 met een e-mail ervan op de hoogte brengt dat “de samenstelling en de volgorde van de wervingsreserve” 2015 waarin hij is opgenomen “geschorst zijn”. Hoewel de beslissing tot schorsing waarvan sprake is

in die e-mail het eerste onderdeel van het voorwerp van het beroep vormt, dient vastgesteld te worden dat op 3 augustus 2016 in het Belgisch Staatsblad een bericht verschijnt betreffende de organisatie van “twee vergelijkende wervingsexamens voor aspirant-luchtverkeersleiders (mannelijk/vrouwelijk, rang 20) met het Nederlands en Frans als voertaal, ten behoeve van de afdeling ATS (Air Traffic Services) van het directoraat-generaal operaties”, waarbij uitdrukkelijk vermeld wordt dat op de “uiterste inschrijvingsdatum van het respectieve examen (hetzij 09/09/2016, hetzij 16/12/2016)” de kandidaat “minstens 18 jaar en maximum 25 jaar oud [is]”. Die bekendmaking lijkt er enerzijds op te wijzen dat de verwerende partij, door een nieuw vergelijkend wervingsexamen te organiseren, op impliciete maar zekere wijze beslist heeft ervan af te zien de wervingsreserve van 2015 aan te spreken waarin verzoeker opgenomen is, en anderzijds dat de voornoemde beslissingen van het paritair comité van 15 maart 2016, van de raad van bestuur van 22 maart 2016 en van het directiecomité van 23 maart 2016 om een maximumleeftijd van 25 jaar vast te stellen voor het aanwerven van aspirant-luchtverkeersleiders officieel gemaakt zijn. Dat lijkt de verzoeker niet ontgaan te zijn aangezien hij in zijn ingebrekestelling van 5 oktober 2016 het volgende stelt:

“ (...) al mijn hoop op een opleiding tot luchtverkeersleider is vervlogen toen de werving voor 2016 is bekendgemaakt..
(...)
De maximumleeftijd van 25 jaar die bij die nieuwe rekrutering voor het eerst is ingevoerd, blijkt door uw bedrijf dus ook te zijn toegepast op de vorige rekruteringsreserve waarin ik ben opgenomen, met als gevolg dat ik daarvan dus ben uitgesloten net als van deelname aan enige opleiding tot luchtverkeersleider.
(...)”

In die bijzondere context rijst van ambtswege de vraag in hoeverre verzoeker belang heeft bij het beroep aangezien hij niet binnen zestig dagen na de bekendmaking van de oproep tot kandidaten, namelijk uiterlijk op 2 oktober 2016, de nietigverklaring gevorderd heeft van het nieuwe vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-luchtverkeersleiders, welke oproep hem rechtstreeks schade berokkent aangezien hij niet meer kan solliciteren naar een dergelijke betrekking.

Aangezien de partijen geen gelegenheid hebben gehad zich daarover uit te spreken, dienen de debatten heropend te worden.

**OM DIE REDENEN
BESLIST DE RAAD VAN STATE:**

Artikel 1.

De verzoeken tot tussenkomst ingediend door Jarno Rom, Nout Claes, Seppe Nieuwlandt, Sander Rosius, Philippe Bastiaens, Sil Claeys, Arne Schits, Jordan Van Lancker, Jasper Ysebaert, Koen Verdoodt, Simon Maerten, Thomas Vandermeiren, Tom Piscaer, Jasper Geniar en Maarten Van De Poel, worden ingewilligd.

De verzoeken tot tussenkomst ingediend door Didier Heyne en Jurrien Bruns worden afgewezen.

Artikel 2.

Het debat wordt heropend.

Artikel 3.

Binnen een maand na de kennisgeving van dit arrest moeten de partijen aan de Raad van State een aanvullende memorie bezorgen met betrekking tot de eventuele weerslag, wat de ontvankelijkheid van dit beroep betreft, van het feit dat geen beroep ingesteld is tegen het vergelijkend wervingsexamen voor aspirant-luchtverkeersleiders dat bekendgemaakt is in het *Belgisch Staatsblad* van 3 augustus 2016.

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee belast het onderzoek voort te zetten.

Artikel 4.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel in openbare terechtzitting van de
Ve kamer, op 19 november 2019, door:

Pascale Vandernacht,
Jan Clement,
Frédéric Gosselin,
bijgestaan door:
Gregory Delannay,

kamervoorzitter,
staatsraad,
staatsraad,
hoofdgriffier.

De Hoofdgriffier,

De Voorzitter,

Gregory Delannay.

Pascale Vandernacht.